

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR.....	11
GİRİŞ	15

BİRİNCİ BÖLÜM

İKLİM ADALETİ

I. ADALET KAVRAMININ SÜBJEKTİFLİĞİ.....	21
A. Adaletin Farklı Tanımları.....	22
B. Adaletin Farklı Türleri	25
C. Hukuk ve Adalet Arasındaki İlişki.....	29
II. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN ADALETSİZLİK OLARAK KABULÜ	32
A. İklim Değişikliğinin Devletler Bakımından Adaletsiz Sonuçları	33
1. Emisyon sorumluluğunun adil dağıtılması	35
2. Kaynakların adil dağıtılması	41
B. İklim Değişikliğinin İnsan Hakları Bakımından Adaletsiz Sonuçları	42
III. İKLİM ADALETİNİN KÖKENİ VE İKLİM REJİMİNDEKİ YERİ	46
A. Çevresel Adalet Anlayışı	47
B. İklim Adaleti ve Adalet Anlayışları Arasındaki İlişki.....	49
C. İklim Adaletinin İklim Rejimindeki Yeri	53
1. Devletlerin iklim adaletine ilişkin farklı görüşleri.....	54
2. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve Kyoto Protokolü'nün başarısızlıkları.....	57
3. Paris İklim Antlaşması'nın yetersizliği	60

İKİNCİ BÖLÜM

KLASİK İNSAN HAKLARI PARADİGMASI

I. ADALET PERSPEKTİFİNDEN İNSAN HAKLARININ DÜŞÜNSEL TEMELLERİ.....	64
A. Doğal Hukuka Göre İnsan Haklarının Temelleri	64
B. Pozitivist Hukuka Göre İnsan Haklarının Temelleri	70

II. İNSAN HAKLARINA İLİŞKİN YAPILAN SINIFLANDIRMALAR.....	74
A. Literatürde Yapılan Sınıflandırmalar	75
B. İnsan Haklarının Tarihsel Açıdan Sınıflandırılması.....	78
III. KLASİK İNSAN HAKLARI PARADİGMASININ KAPSAMI VE NİTELİKLERİ	82
A. Klasik Paradigmanın Tanımlanması.....	83
B. Klasik Paradigmanın Düzenleme Alanları.....	85
1. Klasik paradigmanın içerdiği haklar.....	85
2. Klasik paradigmaya göre hakların sınırlandırılması	86
C. Klasik Paradigmanın Nitelikleri	88
1. Klasik paradigmanın güçlü antroposantrik niteliği	89
a. Genel olarak antroposantrik yaklaşım.....	89
b. Antroposantrik yaklaşımın klasik paradigmaya etkisi	93
2. Klasik paradigmanın bireysel niteliği	96
3. Klasik paradigmanın evrensel niteliği.....	100

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KLASİK İNSAN HAKLARI PARADİGMASININ DEĞİŞİMİ

I. İNSAN HAKLARININ ÇEVRESEL ENDİŞELERLE YORUMLANMASI	106
A. Yaşam Hakkının Yorumlanmasında Yaşanan Değişim	107
1. Yaşam hakkının klasik yorumu	108
a. Temel insan hakları metinlerinde yaşam hakkı	109
b. Yaşam hakkının yorumlanmasına ilişkin değerlendirmeler	111
2. Gıda adaleti kapsamında yaşam hakkı	117
3. Su adaleti kapsamında yaşam hakkı.....	124
B. Sağlık Hakkının Yorumlanmasında Yaşanan Değişim	130
1. Sağlık hakkının klasik yorumu	130
a. Temel insan hakları metinlerinde sağlık hakkı.....	131
b. Sağlık hakkının yorumlanmasına ilişkin değerlendirmeler	133
2. Çevresel adalet kapsamında sağlık hakkı	138
3. Sağlık adaleti kapsamında sağlık hakkı.....	142
C. Yeterli Yaşam Standardı Hakkının Yorumlanmasında Yaşanan Değişim	147
1. Temel insan hakları metinlerinde yeterli yaşam standardı hakkı	147
2. İklim adaleti kapsamında barınma hakkı.....	151
3. İklim adaleti kapsamında çalışma hakkı	155

II. DEZAVANTAJLI GRUPLARIN İKLİM ADALETİYLE GÜÇLENDİRİLMESİ	161
A. İklim Mağdurları ve Dezavantajlı Gruplar Kavramlarının Farkı	162
1. İklim mağdurları kavramının kapsamı	162
2. Dezavantajlı gruplar kavramının kapsamı	163
B. Kadınların Güçlendirilmesi	165
1. Feminist hukuk görüşünün iklim adaletine katkısı	165
2. İklim değişikliğinin adaletsiz sonuçlarının kadınlar bakımından görünüş biçimleri	169
3. İklim adaletinin kadınların güçlendirilmesine katkısı	171
C. Çocukların Güçlendirilmesi	175
D. Çevresel Olarak Yerinden Edilmiş Kişilerin Güçlendirilmesi	179
1. Çevresel olarak yerinden edilmiş kişiler kavramı	180
2. İklim değişikliğinin adaletsiz sonuçlarının çevresel olarak yerinden edilmiş kişiler bakımından görünüş biçimleri	183
3. İklim adaletinin yerinden edilmiş kişilerin güçlendirilmesine katkısı	187
E. Diğer Dezavantajlı Gruplar	192

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KLASİK İNSAN HAKLARI PARADİGMASININ ÖTESİNE GEÇİLMESİ

I. KLASİK PARADİGMANIN GÜÇLÜ ANTROPOSANTRİK NİTELİĞİNİN AŞILMASI	196
A. Ekosistemin Hakları Kavramı ve Hakların Kapsamı	196
B. Ekosistemin Hakları ve İnsan Hakları Arasındaki İlişki	202
1. İhlal edilen ekosistemin haklarının insan haklarına yansımaları	202
2. Ekosistemin haklarının insan hakları aracılığıyla korunması	207
a. Çevresel niteliğe sahip prosedürel hakların kullanıcıları	209
b. Çevresel niteliğe sahip prosedürel haklar	212
(1) Çevresel bilgiye erişim hakkı	213
(2) Çevreyle ilgili kararlara katılım hakkı	215
(3) Adalet erişim hakkı	217
II. KLASİK PARADİGMANIN BİREYSEL NİTELİĞİNİN AŞILMASI	219
A. İklim Adaleti Perspektifinden Nesiller Arası Adalet Anlayışı	220
B. Gelecek Nesiller Kavramı ve Kapsamı	224
C. Gelecek Nesillerin Hakları	226
D. Gelecek Nesillerin Haklarının Talep Edilmesi	230

III. KLASİK PARADİGMANIN EVRENSEL NİTELİĞİNİN SORGULANMASI	236
A. İklim Adaleti ve Kültürel Rölativizm Arasındaki İlişki.....	237
1. Kısaca kültürel rölativizm	238
2. İklim adaleti perspektifinden kültürel rölativizm	240
B. Yerli Halklar Kavramı ve Yerli Halkların Dezavantajlı Konumu	242
1. Yerli halkların kimliği	243
2. Yerli halkların geleneksel bilgisi.....	246
3. Yerli halkları dezavantajlı duruma düşüren sebepler	248
C. Yerli Halkların Hakları Kavramı ve Kapsamı	251
1. Yerli halkların hakları	252
2. Yerli halkların haklarına ilişkin mahkeme kararları.....	256
SONUÇ.....	263
KAYNAKÇA	267